

Bekir'in Mustafa'nın SOBASİ

**“Bekir'in Mustafa” adı
eski deyişlerden
kaynaklanan
bir adlandırma biçimi.
Bekir'in Mustafa, gerçek
adıyla “Mustafa Efendi”
Akçaabat'ın Salarî
köyünde yaşamış,
etrafınca sevilen ve
sayılan, zeki ve tipik bir
Karadenizli idi.
Çiftçilikle uğraşırđı.
Toprak sevdâlısı idi.**

Bekir'in Mustafa” adı eski deyişlerden kaynaklanan bir adlandırma biçimi. Bekir'in Mustafa, gerçek adıyla “Mustafa Efendi” Akçaabat'ın Salarî köyünde yaşamış, etrafınca sevilen ve sayılan, zeki ve tipik bir Karadenizli idi. Çiftçilikle uğraşırđı. Toprak sevdâlısı idi. Okumamıştı ama çocuklarını okutarak, bu konuda gereken hassasiyeti göstermişti. Pek çok arkadaşı vardı Bekir'in Mustafa'nın. Arkadaşlarının hâli vakti yerinde olduğu için eğitim hayatlarına devam etmişlerdi.

Gel zaman git zaman, arkadaşları “Bekir'in Mustafa'yı” haylice özlemişlerdi. Kimisi Fizikçi, kimisi Kimyacı, kimisi Sosyolog olan bu arkadaşları bir sürpriz yaparak Bekir'in Mustafa'ya anı bir ziyârette bulunmuşlardı. Çocukluk arkadaşlarını gören “Bekir'in Mustafa” bu duruma oldukça sevinmişti. Çetin bir kış günüydü. Etrafı yayla soğuğu sarmıştı. Bekir'in Mustafa, Anadolu kokan misafirperverliğiyle arkadaşlarını soba yanan odaya alarak baş köşeye oturtmuştu.

Kendisi yemek için bir şeyler hazırlamak üzere mutfâğa geçer geçmez arkadaşları odanın tam ortasında, bir hayli yüksekteki bir payanda üzerinde duran ve güröl güröl yanan sobaya dikkat kesilmişlerdi. Çünkü, sobanın, oda içersine bu sıradışı bir şekilde yükseğe kurulmasına bir anlam veremiyorlardı. Geçici bir şaşkınlığın ardından misafirler, “Bekir'in Mustafa” tekrar gelinceye kadar muhabbet olsun diye bu durumun nedeni tartışmaya başlamışlardı. Meseleyi açıklığa kavuşturmak için herkes sırasıyla kendi fikrini söylemeye koyuldu.

Fizikçi: Açıkça anlaşılıyor ki arkadaşımız çocuklar elini yakmasın diye ve de sobadan düşen korlar da halıyı tutuşturmasın diye sobayı bu kadar yükseğe yerleştirilmiş...!

Kimyacı: Hayır! Oda eşit oranda ısınsın ve de konvansiyonel olarak ısı dalgaları eşit oranda etrafa dağılsın diye soba bu nedenle sıradışı bir şekilde yükseğe kurulmuş.

Sosyolog: Bu durum soba merkezli bir grup yaşantısına veya davranışına imkân sağladığı için, öncelikle aile bireylerinin soba etrafında toplanarak ve ısınarak sohbet etmesi amaçlanmış; böylece de toplumun yapıtaşı olan ailenin bir mikrokozmos olarak sosyal varlığını sürdürölmesi amaçlanmıştır.

Duygularımızı, doğal ve pratik seçimlerimizi ve her ne olursa olsun değerlerimizi hayata katmalıyız. Yaşamımızı mucizevî kılmak için karmaşık denklemlere ve felsefelere gereksinim duymadan sadece ve sadece “otantik (sahici) bir şekilde “kendimiz” olmalıyız.

Fizyoterapist: Hayır! Hayır! Arkadaşımız artık yaşlandığı için ve de yere eğilip kalkamadığı için sobasını yükseğe kurarak, sobasına odun atarken belini incitmemeyi amaçlamıştır.

Matematikçi: Sobanın, bir prizma olan odanın merkezine yükseltilecek konuşlandırılması ile, matematiksel olarak odanın hem daha rahat ısınması hem de oda ısısındaki yükselmesinin veya alçalmamasının “Doğru Orantılı” olması amaçlanmıştır.

Psikolog: Bu durum, eski zamanların ilkel kavimlerindeki tapınmacı duyguların ateşe yansıtılmasının bir uzantısı olarak halen varlığını devam ettirmektedir.

Bu tartışmalar sürerken “Bekir’in Mustafa” tekrar arkadaşlarının yanına döner. Kendisini hararetle bir tartışmanın ortasında bulan “Bekir’in Mustafa” bunun nedenini sorar. Arkadaşları da durumu açıklayarak sobanın neden böyle yerleştirildiğini sorarlar. Bekir’in Mustafa güler cevap verir.

- Efendim. Sobanın borusu, baca deliğine yetişmiyordu. Ben de sobayı daha yükseğe kurarak bu işi çözdüm!

Hikâyeden Çıkarılacak Dersler

- *Demek ki, gerçekliği olduğu gibi değil, olduğumuz gibi görürüz.*
- *Yaşamı doğal karşılamalı, havadan nem kapmamalıyız.*
- *Yaşamımızı anlamlı kılmak için karmaşık denklemlere ve felsefelere gereksinim duymadan sadece ve sadece “otantik (sahici) bir şekilde “kendimiz” olmalıyız.*
- *Evet, sevgili “kültür”lü gençler! Sizler de ilk olarak bu zorlu maratona en doğal halinizle inanarak ve kendini adayarak başlayın. Göreceksiniz ki, idealleriniz ve inançlarınız yavaş yavaş gerçekleşiyor ve siz mutlu sona giderek daha da yaklaşıyorsunuz!*

Şifrematik

1. Aşağıda soru işaretinin yerine hangi harf gelmelidir?

A, D, G, J, ?

5. Aşağıdaki anlamsız sözcükten dokuz harf'i öyle çıkarın ki geriye kalan sözcük anlamlı olsun?

ANDOLKAUZHAMLIRF

2. Aşağıda soru işareti ile gösterilen yere hangi rakam gelmelidir?

3968, 63, 8, 3, ?

6. Doktorunuz size üç hap verir ve bunları yarımşar saat ara ile almanızı tavsiye ederse ilaçların tamamını bitirmeniz ne kadar sürer?

3. Yumurtanızı 15 dakika kaynatmak istiyorsunuz. 7 ve 11 dakikalık iki kum saati kullanarak bunu nasıl yaparsınız?

7. Bir yemeğe katılanlar ve yedikleri meyveler aşağıda listelenmiştir.
Acaba Birol hangi meyveyi yemiş olabilir?
Neden?

MEHMET - ELMA;
EMEL - MUZ;
OKAN - KARPUZ;
BAHRİ - ARMUT;
ENDER - NAR;
MÜGE - ÜZÜM;
BİROL - ?

4. Elinizde 24 kilo, 11 kilo ve 5 kilo su alan üç bidon var. 24 kiloluk bidon dolu diğerleri ise boştur.
Yalnız bu bidonlar kullanılarak 12 kiloluk su nasıl elde edilir?

8. Arkadaşınızla iddiaya giriyorsunuz ve ona şöyle diyorsunuz:

- a) Bir elmasına iddiaya giriyorum ki, bana 5 elma verirken sana 10 elma veririm
- b) 5 elmasına iddiaya giriyorum ki, bana 5 elma verirken sana 10 elma veririm
- c) 10 elmasına iddiaya giriyorum ki, bana 5 elma verirken sana 10 elma veririm

Hangi iddia sizin için en kârlı? Neden?

9. Dünyanın en yüksek binasından aşağıya atılınca kırılmayan, ama okyanusa atıldığında parçalanan şey nedir?

10. Temel, Hıdımebi Kaya'sındaki derin uçurumdan aşağıya bakmaktadır. Yanındaki Dursun'la birlikte burada gömülü olduğu söylenen hazineyi aramaktadırlar. Kazı işlemi gece yarısına kadar devam etmiştir. Sonunda bir ufak sandukaya ulaşırlar. Heyecanla sandukayı açarlar. Çil çil altın bulacaklarını umuyorken, sadece bir mektup bulurlar. Mektupta ise şu açıklama vardır. "Biliyorum çok yoruldunuz. Ama gördüğünüz gibi hazineye ulaşamadınız. Size bir soru soracağım. Cevabı bulunca çıkan sonuç kadar metre daha derine kazarsanız hazineyi orada bulacaksınız. Sorum şu: Ekvatordan geçen ve dünyayı kuşak gibi çepeçevre saran bir ip olduğunu düşünün. Bu ipi tüm ekvator boyunca 1 m. bollaştırarak insanların altından geçebileceği kadar ip eklemek istiyoruz. **Acaba eklenecek bu yeni ipin uzunluğu ne kadardır?**

11. Bir merdivenin son basamağındayım. Benimle merdivenin orta basamağı arasında 9 basamak var.

Buna göre merdiven kaç basamaklıdır?

12.

APANSIZ
PANSIZ
ANSIZ
NSIZ
SIZ
IZ
Z
+
5553321

Verilen toplama işlemine göre, "Apansız" kelimesinin harflerinin sayısal değerlerini bulunuz.

CEVAP ANAHTARI

1. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, (M)

2. 3968, 63, 8, 3,
(2) = $2^2 - 1 = 3$
 $3^2 - 1 = 8$
 $8^2 - 1 = 63$
 $63^2 - 1 = 3968$

3. İki kum saati de aynı anda başlatılır. 7'lik boşalınca yumurta suya konur. 11 lik boşalınca ters çevrilir. (Yumurta şu ana kadar 4 dakika kaynamıştır) 11 lik tekrar boşalınca yumurta sudan alınır.

	A (24'lük)	B (11'lik)	C (5'lik)
Başlangıç	24	0	0
A → B	13	11	0
B → C	13	6	5
C → A	18	6	0
B → C	18	1	5
C → A	23	1	0
B → C	23	0	1
A → B	12	11	1

5. ANDOLKAUZHAMLIRF = DOKUZHARF' i çıkarırsanız geriye ANLAMLI kalır.

6. 1 saat

7. MEHMET-ELMA; EMEL-MUZ; OKAN-KARPUZ; BAHRI-ARMUT; ENDER-NAR; MÜGE-ÜZÜM; BİROL- İNCİR

Herkes adının ikinci harfi ile başlayan bir meyve yediği için Birol da adının ikinci harfi ile başlayan bir meyve yemiştir. Dolayısıyla doğru cevap İNCİR olur.

8. (C) Şıkkı. Bu iddia beş elma kazandırır.

9. Selpak, Peçete.

10. İnanması güç ama 6.3 metre, ya da sadece (2π) metrelik bir eklemeye gerek-mektedir. Dünyanın yarıçapı = r, Dünya'nın çevresi = $2\pi r$, 1 metre boşalma olunca çevre = $2\pi(r+1)$ olur. Fark ise = $2\pi(r+1) - 2\pi r = 2\pi$

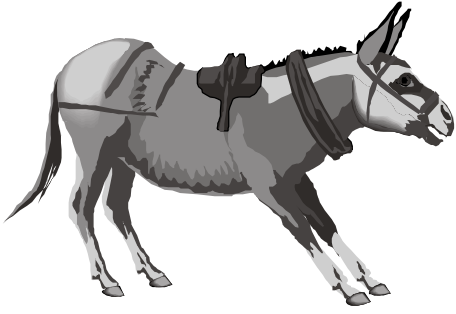
11. 21 Basamak.

12. 4748253

Bu bölümün hazırlanmasında Timaş Yayınları, Şakir URAL (2004), "Kıran Kıran Zekâ Soruları" adlı kitaplardan büyük ölçüde faydalanılmıştır.

EŞEK-KADI

Nasreddin Hoca eşeğini kaybetmiş ve aramaya başlamış. Bir tanıdığı ona şaka yapıp:
– Hocam duyduğuma göre eşeğiniz, falan şehire kadı olmuş, demiş.
Hoca hemen :
– Ben de öyle olmuştur diye düşünüyordum. Ne zaman kadılardan söz etsem, dikkatle dinlerdi.

CENNET DOLUP TAŞMIŞ

Bir gün padişah Nasreddin Hoca'dan sormuş:
– Hocam ben ölünce cennete mi gideceğim yoksa cehenneme mi, söyle bakayım?
Hoca padişahı korkmadan:
– Cehenneme gidersiniz padişahım, demiş.
Padişahın sinirden sakalları titremiş.
Bu durumu gören Hoca:
– Kızmayın padişahım ben aslında size cennete gidersiniz diyecektim; fakat sizin cellatlarınızın kılıçlarıyla ölen suçsuz kişilerden cennet dolup taşmış. Bu yüzden cennete sığmazsınız diye cehenneme gidersiniz dedim, demiş.

YA AŞKA GELİRSE

Nasreddin Hoca ile arkadaşları Konya'da bir eve akşam yemeğine davet edilmişler. Ev eski ve ahşap, bastıkça tahtalar gıcırıyor, Hoca laf atmış :
– Evin tahtaları ses veriyor!
Adam ukala ya:
– Bizim ev pek sofudur, ara sıra namaz kılar!
Hoca laf altında kalır mı:
– Ya aşka gelip secdeye varırsa!

AKINTININ TERSİNE

Komşularından biri Hoca'nın yanına gelmiş:
– Başın sağ olsun Efendi, demiş. Kaynanan ırmak kıyısında çamaşır yıkarken ayağı kayıp düştü.
Hoca ırmak kıyısına varmış, oradan suyun geldiği yöne doğru ilerlemeye başlamış.
Komşuları:
– Su öbür yöne akıyor Hocam demişler, aşağıda aramak gerekmez mi ?
Hoca başını sallamış:
– Kaynananın ne aksi kadın olduğunu siz bilmezsiniz. Onun her işi terstir. Burada da akıntının tersine gitmiştir !

DAVETİYE

Nasreddin Hoca'nın komşusu evlenirken Hoca'dan davetiye dağıtmasını istemiş.
Hoca şehirde kendini beğenmiş olarak ün kazanan bir zenginın davetiyesini vermeye gitmiş. Hoca'yı gören zengin sinirinden:
– Davetiyeleri dağıtmaya iyi bir insan bulamamışlar mı, demiş.

Nasreddin Hoca :
– İyi insanlar da vardı, ama onlar da iyi insanların davetiyelerini vermeye gitti, diye cevap vermiş.

SANA NE?

Bir gün Nasreddin Hoca eve doğru yürüyormuş. Bir arkadaşı arkadan seslenmiş "Aman Hoca gördün mü biraz önce geçen helva kazanı ağzına kadar doluydu". Hoca istifini bozmadan "Bana ne" demiş. Arkadaşı, "Ama Hoca, helva kazanı sizin eve gidiyordu, buna ne dersin?" demiş. Hoca yine istifini bozmadan "O zaman sana ne?" demiş.

İPE UN SERMEK

Nasreddin Hoca, münasebetsiz komşusunun hemen her gün olur olmaz bir şeyler istemesinden bıkmış. Komşu bir gün çamaşır ipe isteyince:

- Veremem, demiş, ipe un serdim.
— Aman Hoca, ipe un serilir mi?
— Adamın vermeye niyeti olmayınca ipe de un serer...

İÇİNDE BEN DE VARDIM

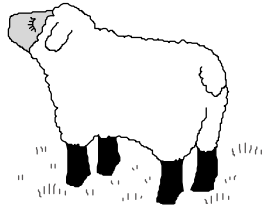
Hoca bir gün arkadaşıyla konuşuyormuş arkadaşı demiş ki:
— Ya hocam dün sizin evden bir ses çıktı. Neydi o?
Hoca:
— "Hiç sadece hanımla biraz tartıştık kavuğum merdivenlerden yuvarlandı." demiş. Arkadaşı:
"Yahu hocam hiç kavuktan bu kadar ses çıkar mı?" demiş. Hoca da:
— "Ya anlasana içinde ben de vardım." demiş.

ZIKKIMIN KÖKÜNÜ YER

Hoca o aralar paraya sıkışmıştır. Bir vatandaş gelip Hoca'ya: "Şeytan nerede yaşar." diye sormuş. Hoca cevabı bilmez; ama vatandaş da cevapsız bırakmamak için soruyu cevaplar. Adam giderek Hoca'yı soru yağmuruna tutmuş ve sonunda Hoca'ya: "Hocam peki şeytan ne yer?" diye sorar. Hoca da: "Eğer benim gibi parası yoksa, zıkkımın kökünü yer." demiş.

PEŞİN PARA

Nasreddin Hoca tarlada uğraşırken birden alacaklısı gelmiş. "Nasreddin Hoca, paramı ne zaman ödeyeceksin." demiş. Nasreddin Hoca da "Şu gördüğün bölgeden devamlı koyunlar geçer. Oraya bir tel örgü takıcam, takılan koyun yünlerini de satıp sana borcumu ödeyeceğim." demiş. Adam da haklı olarak gülmüş. Nasreddin Hoca buna karşılık adama "Ne oldu köftehor. Peşin parayı görürce gülersin demii!" demiş.

CENAZE TÖRENİ

Nasreddin Hoca'ya sormuşlar: "Hocam, cenaze töreninde bir tabutun neresinde gitmek gerekir."
Nasreddin Hoca da soruyu sorana şöyle der:
"İçinde gitme de, neresinde gidersen git."

Şifrematik

1. Temel, Fadime'ye "Sana pir sori soracağım. Eğer pilursan sana üç purmalı altun pilezuk alacağım.", diyerek devam eder. "Satın alduğunda siyah, kullanırken kırmızı, işi bitip atıldığında gri renkte olan şey nedir? Evet sevgili "Kültür"lü gençler! Siz Fadime'nin yerinde olsaydınız cevabınız ne olurdu?
2. Aşağıdaki dizgeye sırasıyla devam edilirse boş olan yerlere hangi harfler gelmelidir?
A D S D E B O Y H _ , _
3. VII – II = II eşitliğini kibritleri hareket ettirerek sağlayınız.
4. Matematiksel işlemleri kullanarak üç adet aynı rakam ile 24 sayısını elde edebilirsiniz?
5. Beş kişi camiye doğru yürüyorken bardaktan boşanırcasına şiddetli bir yağmur başladı. Güç belâ camiye varıldığında 4 kişinin sırlıslıkla ıslanmış ama bir kişinin hiç ıslanmadığı ortaya çıkmıştır. Sizce bu mümkün mü?
6. Ö X P X ÖP = ANNE eşitliğinde harflerin yerine öyle rakamlar yerleştirin ki, eşitlik sağlansın.
7. "T" harfi ile ölüm neden birbirine benzer?
8. 1 rakamına 5 ekliyorum, 5'in küçüğü bir sonuç elde ediyorum. Bu sonuç münâ'nın olabilir?

9. MÖ 1 Ocak 8 yılı ile MS 1 Ocak 8 yılı arasında kaç yıl vardır?

13. Çektikçe kısalan şey nedir?

10. Bir köşede durup tüm dünyayı dolaşan şey nedir?

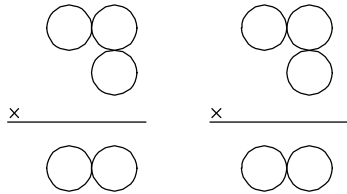
14. Aşağıda verilen sayılardan hangisi bir yönüyle diğerlerinden farklıdır?

26 – 17 – 82 – 101 – 37 – 63 – 50

11. Ona sahipken başkasıyla paylaşmak istemediğimiz, ama paylaştığımızda da sahipliğimizden çıkan şey nedir?

15. Evin ve içindedir ne de dışındadır. Ama hiç bir ev de onsuz olamaz.
Bu nedir?

12.

Yukarıdaki dairelere, 0'dan 9'a kadar olan rakamları birer kez yerleştirerek eşitlikleri sağlayabilir misiniz?

CEVAP ANAHTARI

1. Kömür.	8. Roma rakamlarını kullanırsak bu mümkün olabilir. I'nın önüne V eklersek, IV olur.
2. H, G. (Soru cümlesindeki kelimelerin baş harflerini takip ediniz.)	9. 15 yıl vardır. MÖ 1. yıldan sonra MS 1. yıl arasında 2 yıl değil 1 yıl vardır.
3. VII – V = II ya da VII – II = V	10. Pul.
4. $22 + 2 = 24$ ya da $3^3 - 3 = 24$	11. Sır.
5. Mümkündür. (5. kişi ölüdür ve kapalı bir tabutun içersinde camiye götürülmüştür.)	12. $15 \times 4 = 60$ ve $29 \times 3 = 87$
6. $7 \times 2 \times 72 = 1008$ veya $8 \times 3 \times 83 = 1992$	13. Sigara
7. İkisi de hayatın sonunda yer alır.	14. 63 (Çünkü diğer bütün sayılar, bir tam sayının karesinin bir fazlasına eşittir.)
	15. Kapı veya pencere

Yaşam geminizin kaptanı kim

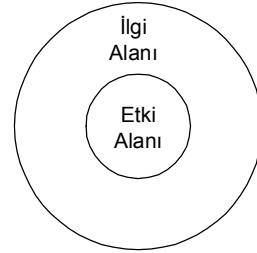

Hepimiz yaşamımıza ilişkin hayaller kurarız. Bu hayallerde her şey mükemmeldir. En iyi işlerde en iyi mevkilerde çalışır, en iyi arabalara biner, en iyi evlerde otururuz. Bir yandan geleceğe ilişkin bu güzel hayalleri kurarız, bir yandan da bunlara ulaşmaya çalışırız. Geleceğimize ilişkin hayallerin gerçekleşmesi ise bizim göstereceğimiz tutum ile yakından ilgilidir.

Yaşamımızın içindeki olayları, durumları 3'e ayırmak mümkündür:

1. İlgili alanımızın dışındakiler.
2. İlgili alanımızın içindekiler.
3. Hem ilgili alanımızın içinde olup hem de etki alanımızda olanlar.

İlgili Alanımızın
Dışındakiler

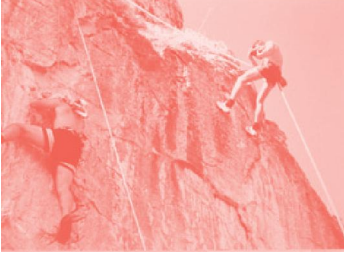

Dilerseniz bu alanlarla ilgili kısa tanımlamalar yapalım:

1. **İlgili alanımızın dışında olanlar:** Bireysel ilgili alanımızın hiçbir şekilde içinde olmayan, akışıyla, gelişimiyle hiçbir şekilde ilgilenmediğimiz olaylar ve durumlardır.
2. **İlgili alanımızın içinde olanlar:** Bizi etkilese de etkilemese de, çeşitli nedenlerle ilgimizi çeken her türlü olay veya durumdur. İlgili alanımızın içinde çok farklı, birbiriyle hiç bağlantısı olmayan konular aynı anda yer alınabilir.
3. **Hem ilgili alanımızın içinde olup hem de etki alanımızın içinde olanlar:** İlgili alanımız içine giren şeylerden, gelişimini etkileyebilecek olduklarımızdır.

Yaşamımızın rotasını belirleyen temel faktör ise "etki alanı"ımızdır. Çünkü, kontrolün tam anlamıyla bizde olduğu tek alan budur. Etki alanımız içindeki olaylara, durumlara karşı takınacağımız tavırlar, sergileyeceğimiz tutumlar ve davranışlar hayatımızın akışını ve de geleceğimizi belirler. Yaşam içinde, karşımıza çıkan kritik pek çok olay vardır. Örneğin üniversite giriş sınavı gibi. Bu sınavla ilgileniriz; ama sınav sisteminin belirlenmesinde herhangi bir

payımız, rolümüz olamaz. Sınav sistemi, ilgi alanımızın içindedir. Bu sınavı kazanmak için yaptıklarımız/yapacaklarımız ise “etki alanımız” içindedir. Yani ÖSS ile, istediğimiz bölüme girmek bizim etki alanımızdadır. Buna karşı takınacağımız tutum ile göstereceğimiz davranış ise bizim sınavla ilgili alacağımız sonucu belirler. Sınavı kazanmak, isteğimiz bölüme yerleşmek için göstereceğimiz çaba ne kadar “doğru” ve “uygun” olursa; hedefimize ulaşma olasılığımız da o kadar yüksek olacaktır. “Doğru” ve “uygun” çaba, etki alanımızı genişletir, bu da hedefimize ulaşma olasılığımızı arttırır.

"Davranışlarımız, Koşullarımızın Değil Daha Çok Kararlarımızın Sonucudur."

Sınavdaki hedefimize ulaşmak için ne kadar çok çaba harcarsak, etki alanımız da o kadar genişler ve hedefimize ulaşma olasılığımız da o kadar artar. Yaşam başarısı yüksek insanlara baktığımızda; hepsinin, yaşamlarındaki “etki alanları”nı genişlettiklerini, böylece hayatlarının kontrolünü kendi ellerinde tuttuklarını görürüz. Yaşamda hedeflerine ulaşanlar, “etki alanı”nı genişletebilenlerdir. Unutmayınız ki; "DOĞRU" ve "UYGUN" ÇABA, ETKİ ALANIMIZI GENİŞLETİR. BU DA HEDEFİMİZE ULAŞMA OLASILIĞIMIZI ARTTIRIR."

ÖSS’de, Hedefinize Ulaşmak İçin, Etki Alanınızı Nasıl Genişletebilirsiniz?

Öncelikle, karşınızdaki olayın, durumun, yukarda saydığımız 3 alandan hangisine girdiğini saptayın. Şu anda etki alanımızda olmayan ama olabilecek şeyleri de saptayın ve onları da kontrolünüze alın. Örneğin, A dersinin B konusundaki soruları yapamadığınızı varsayalım. Bu durum, sizin etki alanınıza girer. O dersin o konusunu neden yapamadığınızı belirleyip buna uygun çözüm yolları üretir ve bunları da uygularsanız, o dersle ilgili probleminizi çözer, kontrolü kendi elinize almış olursunuz. Ancak bunu yapmak yerine, o konunun karmaşıklığı veya çalışacak zamanınızın olmaması gibi çeşitli gerekçelere sığınmaya çalışırsanız bu problemi çözemez, kontrolü de ele geçiremezsiniz.

Yaşamınızdaki güçlükler karşısında sürekli çeşitli gerekçeler/mazeretler üretirseniz, kendi yaşamınızın seyircisi olursunuz. Bunun yerine gerekli çabayı gösterirseniz, yaşam geminizin kaptanı, siz olursunuz. Kararınızı verin! Yaşamınızın rotasını kim belirleyecek? Siz mi, yoksa başkası mı?.. Unutmayınız ki, **"İNİSİYATİF KULLANABİLENLER İLE KULLANAMAYANLAR ARASINDAKİ FARK, GECEYLE GÜNDÜZ ARASINDAKİ FARK GİBİDİR."**

**"Davranışlar,
koşullarımızın değil
daha çok
kararlarımızın
sonucudur."**

USTA

Yaşlı bir inşaat ustasının emeklilik yaşı gelmişti. Yaşlı inşaat ustası, müteahhit olan patronuna artık çalıştığı konut yapım işinden ayrılmak, eşi ve büyüyen ailesi ile birlikte daha rahat bir yaşam sürmek istediğini söylemişti.

Müteahhit iyi ustasının ayrılacak olmasına üzülmüştü. Ve ondan, kendine son bir iyilik olarak, son bir ev daha yapmasını ricâ etti.

İnşaat ustası bu son işi de kabul etti ve işe girişti. Ne var ki gönlünün, yaptığı işte olmadığını görmek pek zor değildi. Nedendir bilinmez baştan savma bir işçilik yaptı ve kalitesiz malzemeler kullandı. Halbuki, kendini adanmış olduğu mesleğine böyle son vermek ne büyük bir talihsizlikti!

İşini bitirdiğinde, işveren, yapılan evi görmek için geldi. Sonra, dış kapının anahtarını ustaya uzattı. “Bu ev senin” dedi, “Sana benden bir emeklilik hediyesi” diye de ekledi.

Usta şoka girdi. Ne kadar da üzülmüş ve utanmıştı! Keşke yaptığı evin kendi evi olduğunu bilseydi! O zaman hiç böyle yapar mıydı!

Hikâyeden Çıkarılması Gereken Dersler

- Evet sevgili “Kültür”lü gençler! Bizim için de durum aynen böyle... Aslında *–yeterince farkında olmasak da–* gün be gün kendi hayatımızı kuruyoruz.
- Çoğu zaman da, yaptığımız işe elimizden gelenden daha azını katıyoruz veya baştan savma yapıyoruz.
- Sonra da, şoka girerek, kendi kurduğumuz bu hayatı yaşamak zorunda kalacağımızı çok geç de olsa anlıyoruz.
- Eğer tekrar yapabilirsek, çok daha farklı yapacağımızı iç geçirerek düşünüyoruz.
- Ne var ki, geriye dönemiyoruz.
- Belki de yaşamı mucizevî kılan budur: Yani hemen her şeyi ilk ve son defa yaşıyor olmamız.
- Onun için her ânın kıymetini bilmeliyiz.
- Aslında o usta sizsiniz sevgili dostlar. Her gün yeni bir çivi çakıyor, bir tahta koyuyor ya da bir duvar örüyorsunuz.
- Demek ki “Hayat bir kendin yap tasarımıdır.” Başka deyişle, bugün sergilediğiniz davranışlar ve yapmış olduğunuz seçimler, yarın yaşayacak olduğunuz hayatı kuruyor. Öyle ise onu, akıllıca *–en önemlisi de eğitimle–* kurun ve abîdeleştirin.

Uçan At

Eski zamanların birinde Pers sultanı iki adamı ölüme mahkûm etmişti. Sultanın, atını ne kadar sevdiğini bilen mahkûmlardan bir tanesi, Sultan'a eğer yaşamını bağışlarsa, bir yıl içinde atına uçmayı öğretebileceğini söyledi. Kendini dünyadaki tek uçan ata binerken hâyâl eden sultan bu heyecanla bu teklifi kabul etti. Diğer mahkûm duyduklarına inanamayan gözlerle arkadaşına baktı ve şöyle dedi:

"Atların uçamayacağını biliyorsun Nasıl olur da böyle delice bir fikirle çıkabildin ortaya! Sen aklını kaçırmış olmalısın." İzni koparan mahkûm ise metânetle cevap verdi.

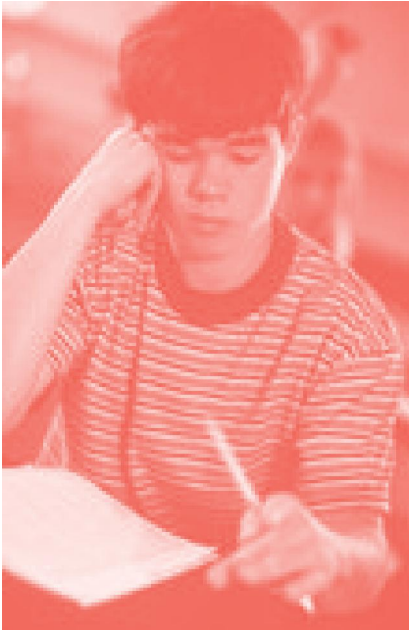
"Pek değil" dedi. "Bu teklifimle kendime fırsatlar yaratıyorum. Birinci fırsat, sultan bu yıl ölebilir. İkinci fırsat at ölebilir. Üçüncüsü, ben normal bir şekilde ölebilirim; ama hiç değilse yaşabildiğim kadar yaşarım. Ve dördüncüsü, belki de ata uçmayı öğretebilirim."

Hikâyeden Çıkarılması Gereken Dersler

- Her ne koşulda olursa olsun, yaşamda kendimize fırsatlar yaratmalıyız!
- Yarını kazanmak isteyenler, bugünden yarına yatırım yapanlardır!
- Mücadeleci ve girişken olmak, engelleri değil fırsatları görmekle olur!
- İnsan dediğin, seçimdir! Seçimlerimizle büyür, seçimlerimizle karşılaşır, seçimlerimizle uğurlanırız. Seçim yapmak bizi diğer varlıklardan ayıran en önemli insanî özelliğimizdir. Bu itibarla seçimlerimize dikkat etmeliyiz.
- Seçimleriniz geleceğe yönük / dönük olsun. Seçimleriniz size daha derinlikli ve nitelikli yaşanacak olan bir yaşam getirsin.
- En önemlisi de seçimleriniz size bu dünyadaki en değerli şeyi kazandırsın: "Zaman"ı.
- Yaşamı sevmek ve fırsatlara tutunmak gerekir. Aslında en sıkıntılı anlarımızda bile seçim yapabileceğimizi ve daha iyi bir gelecek için ufak da olsa adımlar atabileceğimizi unutmamalıyız.
- Risk almak ta bir seçimdir. Fakat şunu gözden geçiriyoruz. Risk almayarak ta aslında risk alıyor veya bir seçim yapıyoruzdur. Bu anlamda madem ki insan dediğin seçimdir, ve madem ki öğrenci dediğin seçim yapmak ve nitelikli seçimlerimizle daha iyi bir gelecek için hazırlanmak ve bu yola baş koymaktır. O zaman Unutmayın! Seçerseniz, seçilirsiniz!

Verimli Ders Çalışma Yöntemi Üzerine

Sorular ve Sorunlar

Bilgileri Kendinize Mal Edebiliyor musunuz?

Eğer herhangi bir kaynaktan size ulaşan bilgiyi, sadece aktarıldığı biçimde korumaya çalışırsanız, istediğiniz başarıya ulaşmanız mümkün olmayacaktır. Bilgilerinizi kendi duygu ve bilişlerinizle, kendi senaryolarınızla, fotoğraflarınızla, hayallerinizle dokumalı ve kendi işçiliğiniz olan bir yapıta dönüştürmelisiniz. Yapmanız gereken, aldığınız bilgileri kendiniz için anlamlı hâle getirerek öğrenmek ve böylece kullanma gücünüzü geliştirmektir. Ancak bu yolla bilginin uzun süre korunması, doğru ve hızlı kullanılması sağlanabilir.

Çalışmalarınızı Programlıyor musunuz?

Çalışma sürecinizin etkili ve verimli olmasını istiyorsanız, çalışmalarınızı programlamalısınız. Böylece başarınızı şansa bırakmamış olursunuz. Yaşamın akışının sizi yönlendirmesine izin vermeyin, siz yaşamın akışını yönlendirin. Hayatınızın ve seçimlerinizin öznesi ve belirleyicisi olun. Somut ve uygulanabilir planlamalar yapın! Çalışma ortamınızda sizi hayal dünyasına götürebilecek olan hediyelik eşyalar, fotoğraf albümleri olmamalıdır. Çalışmalarınızı otantik (*sahici, saf*) ortamlarda gerçekleştirmeye çalışın. Müzik dinleyerek çalışmaktan kaçının. Duyduğunuz sadece kendi sesiniz olsun. Konuşarak ve yüksek sesle çalışın. Müzik dinlemek, artık sizin için vazgeçilmez bir alışkanlık hâline gelmişse –vazgeçemeyecekler için söylüyorum– kesinlikle sözsüz müzikleri tercih edin. Ayrıca hüzünlü müziklerden de kaçının. Ağırıklı olarak enstrümantal ve dinlendirici müzikleri tercih edin.

Veriminizi Nasıl Artıracağınızı Biliyor musunuz?

Çalışmalarınızı zamana göre programladıktan sonra bu programı uygulama aşamasına gelmişsiniz demektir. Uygulamada, doğru öğrenme stratejilerini etkili biçimde kullanarak, çalışmalarınızdaki verimliliği arttırmalısınız. Başka deyişle; bakarak değil mutlaka yazarak ders çalışmalısınız. Kısa notlar alarak veya karalama kâğıtlarında çözümler yaparak ve şekiller çizerek çalışmalısınız. Bunu becerebildiğiniz oranda; hem bilişsel zekânız, hem görsel zekânız hem de işitsel zekânız ve nihâyet ruhsal ve duygusal zekânız bu çalışmalara katılım gösterecek ve sonuçta bilgi ve deneyimleriniz daha kalıcı hâle gelecektir.

Çalışmalarda verimliliği sağlayan, dersin başında kaç saat geçirildiği değil, bu saatlerin içeriğinin nasıl doldurulduğudur.

Başarmak İçin Nasıl Çalışmalısınız?

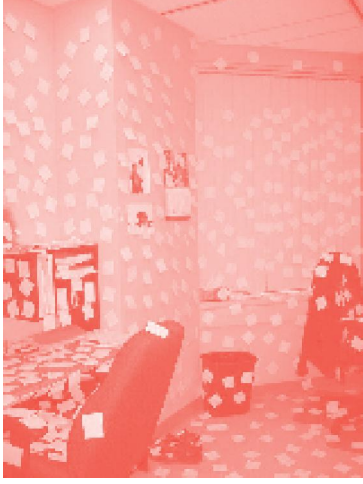
“Ders Çalışma”, bilgileri kendine mâl etmek, kazanılmış bilgileri korumak ve kullanabilme yeterliliğini geliştirmek amacıyla yürütülen işlemler bütünüdür. Başarıya ulaşabilmek için anlama ve öğrenme çalışmalarının sistemli olarak sürdürülmesi gerekmektedir. **Anlama**: Yeni bilgilerin edinilmesi, **Öğrenme**: Edinilen bilgilerin korunması ve kullanılabilir hâle getirilmesi çalışmalarıdır. Unutmayınız ki, **anlama** ve **öğrenme** çalışmalarını birbirine bağlı ve düzenli olarak gerçekleştirdiğinizde kalıcı bilgilere daha kolay ulaşabilirsiniz.

Çalışmalardan Yeterince Sonuç Almayı Nasıl Gerçekleştirebilirsiniz?

Çalışmalarda verimliliği sağlayan şey; dersin başında kaç saat geçirildiği değil, bu saatlerin içeriğinin nasıl doldurulduğudur. Hedefe ulaştırıcı çalışma; iyi düzenlenmiş bir ortamda doğru öğrenme stratejileri uygulanarak, düzenli tekrarlar ve soru çözümleri yapılarak sürdürülen bir çalışmadır. Eğer,

- Sadece zaman buldukça, istek duydukça çalışıyorsanız,
- Çalışmaya başlamakta güçlük çekiyor, çalışmalarınızı uzun süre sürdüremiyorsanız,

- Çalışırken dikkatini yoğunlaştırıramıyorsanız,
 - Çalıştığınız konuları hatırlamakta güçlük çekiyorsanız,
 - Çalışmayı zevksiz, sıkıcı bir iş gibi değerlendiriyorsanız;
- Artık verimli çalışmayı denemelisiniz...

Pekâla, “Verimli Çalışma” Nedir? Nasıl Sağlanır?

Verimli çalışma, belirlenen hedefler doğrultusunda zamanı planlı kullanabilme gücüdür. Verimli çalışma; öğrenme davranışının ayrıntılı analizini, eksiklerin belirlenmesini ve gidermek için çözümlerin kararlılıkla uygulanmasını gerektirir. Bunun için;

- Ulaşmak istediğiniz hedefiniz ile varolan bilgi düzeyiniz arasındaki mesafeyi gerçekçi biçimde saptamalısınız.
- Çalışmalarınızda verimliliği azaltan temel problemlerinizi belirlemelisiniz.
- Çalışmalarınızda verimliliği artırıcı stratejileri öğrenmelisiniz.
- Çalışmalarınızı programlı bir biçimde yürütmelisiniz.

Neden Programlı Çalışmalıyız?

Zamanı programlamak, yaşamı programlamaktır. Başarıya ulaşmak isteyen öğrencinin; zamanı, günlük olayların akışı içinde rastlantılara bırakmadan, amacı doğrultusunda planlı olarak kullanması gerekmektedir. Bu aynı zamanda psiko-biyolojik (nörolojik) bir durumdur. Bir plan yaptığımızda, beynimiz de o plana ilişkin protein sentezlemeye, enerji ayırmaya, kendini hazırlamaya ve iç motivasyonu oluşturmaya başlamaktadır.

Aslında tam olarak söylemek istediğim şu: “Görünürde hayatımız programlandırıyorsak ta, aslında içten içe beynimizi de programlamaktayız.” Bu nedenle bütün varlığımızın bu ders çalışma etkinliklerine katılımını sağlamak için; inandırıcı, hazmedilebilir ve yaşam içersinde yer verilebilir programlar yapmalıyız ve uygulamalıyız.

Çalışma Programı

NASIL?

düzenlenir

Çalışma Programı Nasıl Düzenlenir?

Çalışma programının uygulanabilir olması için gerçekçi biçimde düzenlenmesi gerekir. Geçerli ve gerçekçi bir program hazırlayabilmek için ilk önce, günlük yaşantınızda yer alan olayları ve zaman kaybına yol açan durumları belirlemelisiniz. Haftalık programınızı hazırlarken günlük etkinliklerinizi haftanın her günü için; ayrıca gözden geçirmelisiniz. Okula gidiş-geliş saatlerinizi, çalışma ve tekrar yapmak için ayrılacak süreleri, yemek için verilen araları, dinlenme, gezme vb. hobiler için ayıracağınız zamanı da saptamalısınız. Çalışmalarınızı yürütmek için "NEYİ, NASIL, NE ZAMAN" çalışacağınıza karar vermelisiniz.

"NEYİ" Çalışacağım?

Çalışmalarınızı yeni ve eski konuları kapsayacak ve birlikte sentezleyecek şekilde düzenlemelisiniz. Yeni konularla ilgili bilgilerinizi geliştirmek, kazanılmış eski konularla ilgili bilgilerinizi koruma ve kullanma gücünüzü artırmak için ise konu tekrarı ve soru çözümü çalışmaları yapmalısınız. Defterinizdeki çözümlü soruları sanki ilk defa çözüyor gibi boş kâğıtlara yazarak tekrar tekrar çözmelisiniz. Unutmayınız ki, bu türlü tekrarlamalar hem işlem gücünüzü artıracak, hem de test tekniğinizi geliştirecektir. Diğer taraftan yine bu tekrarlar, ilgileriniz ile bilgileriniz, sorular ve soru tiplerleri ile, cevaplar ve çözüm yolları arasında nöral (*sinirsel*) bağlar kuracak ve beyninizde kavramsal ve anlamsal koridorlar oluşturacaktır.

"NASIL" Çalışacağım?

Unutmayınız ki, bilgi kullanımında yapılan hatalar, öğrenme aşamasındaki eksik uygulamaların bir sonucudur. Bu hataların analizi hangi konunun NASIL ÇALIŞACAĞINI belirlemede size yardımcı olacaktır. Bu anlamda hatalarınızı eşsiz öğretmenler olarak görmeniz gerekmektedir. Hatalarınızı, asla sizi sürdüren ve üzen stres yaratıcı veya sinirlendirici faktörler olarak görmeyin. Hatalarınızı, size eksiklerinizi gösteren rehberler olarak görün. Hataya neden olan konu veya bilgi eksiklerinizi *tamir* edin. Bu konuda basitten zora doğru soru çözümleri yaparak deneyimlerinizi güçlendirin. Bunu başardığınız oranda sorulara karşı bağımsızlığınızın güçlendiğini ve bu kez aynı hataları tekrarlamadığınızı siz de göreceksiniz!

Eğer temel sorunuz *yeterli bilgi birikimine sahip olmamak* ise, çalışmalarınızın her birine ayırdığınız zamanı gözden geçirmelisiniz. Programlı bir çalışma ile eksikliklerinizi giderebilirsiniz; ama, günde en az iki derse veya en fazla 3 derse çalışmalısınız. Ayrıca çalışmalarınızı konularla ve kaynaklarla da sınırlandırmayı asla unutmayın! Yani ders çalışırken; beyniniz, bu çalışmanızın ne zaman biteceğini, hangi kaynak veya konu testi bitirilince sonlanacağını görmeli ve hissetmelidir. Yoksa, sakın ha çalışmalarınıza, hiç bitmeyecekmiş gibi veya BEN nerede bitersem / tükenirsem, işte orada bırakırım duygusuyla başlamayın. Bu çok erken bir bıkkınlık yaratabilir ve de konsantrasyon eksikliğe neden olabilir.

Eğer temel sorunuz *bildiklerini anımsayamamak* ise, tekrar alışkanlığınızı gözden geçirmelisiniz. Düzenli tekrarlar –*bakarak değil, yazarak yapılan tekrarlar*– yapmadığınız için kazanmış olduğunuz bilgileri kaybediyor olabilirsiniz. Eğer temel sorunuz bilgileri *anımsadığınız hâlde, yorumlamakta güçlük çekiyor olmanız* ise, bu kez öğrenme tekniğinizi gözden geçirmelisiniz. Bilgileri anlamadan ezberliyor olabilirsiniz. Ya da bilgilerinizi kendi kavramsal haritalarınıza dönüştürmüyorsunuz demektir. Unutmayınız ki, dersleri kendi anlam kiplerimizle içeriklendirmeli ve kendimize mal etmeliyiz. Eksikliklerinizi, ancak bilgilerinizi kendiniz için anlamlı hâle getirerek ve bol bol soru çözüp bilgilerinizi kullanma gücünü geliştirerek/artırarak giderebilirsiniz. Yok eğer temel sorunuz *konuları biliyor, ancak uygularken çok hata yapıyorsanız*, çalışmalarında soru çözümüne yeterli zaman ayırmıyorsunuz demektir. Doğru ve hızlı çözüm gücüne ancak ve ancak bütün konularda yapacağınız sürekli soru çözümü çalışmalarıyla ulaşabilirsiniz.

"NE ZAMAN" Çalışacağım?

Gün içinde en verimli olunan saatler çalışmaya ayrılmalıdır. Yine bu saatler içinde, planlanmış aralıklar verilirse yapılan çalışmalar çok daha etkili öğrenmeyi sağlayacaktır. Ayrıca bilimsel çalışmalar göstermektedir ki uykudan önce öğrenilenler en az unutulmuş bilgilerdir. Diğer taraftan çalışmalarınızı, kısa çalışmalar (40-50 dk.), kısa dinlenmeler (10 dk.) ve sonra tekrar süreli çalışmalar (40-50 dk.) şeklinde planlamalısınız. Böylece dikkatinizin dağılmasını engelleyebilir, aralıklarda dinlenebilir, öğrenme ve anımsama gücünüzü daha da artırabilirsiniz.

DUVAR YAZILARI

Düşünmeden okumak, abur cubur yemeğe benzer. Abur cubur yemek nasıl şişmanlatırsa, düşünmeden okumak da sizi yanıltır.

Berkley

Bir şey duyduğunuzda onu unutursunuz,

Bir şey gördüğünüzde onu hatırlarsınız,

Ama bir şeyi yapana kadar onu anlayamazsınız.

Çin Atasözü

Baba bilgisiyle, bilgin olunmaz.

Tatar Atasözü

Geleceği satın alabilecek tek geçer akçe, bugündür...!

Samuel Johnson

Öğretmenleriniz yalnızca kulaklarınızla değil, gözlerinizle de dinleyin.

Chitopher Morley

En değerli amaçlara zor ulaşıldığını asla unutmayın. Eğer bir zaferi çok kolay elde etmişseniz, amacınızın değerli olup olmadığını tekrar gözden geçirin. Çünkü bir şey gerçekten yapabileceğiniz bir şeyse, o zaman küçülüyorsunuz demektir.

Atilla

(Hun İmparatorluğu Hakanı)

Sevgisiz ve amaçsız yaşam, baharsız bir yıl gibidir.

Türkmen Atasözü

DUVAR VAZILARI

Hiç bir şey bilmediğini
öğrenmek için
çok şey bilmek gerekir.
Hucviri

Hayat kendini bulmakla alakalı
değildir. Hayat kendini
yaratmakla alâkalıdır.
George Bernard Shaw

Hayatı yaşamanın iki yolu
vardır. Biri, hiç bir şey mucîze
değilmiş gibi yaşamak... Diğeri
ise, her şey mucîzeymiş gibi
yaşamak.
Albert Einstein

Her davranışın atası bir
düşünceci.
Emerson

İnsanların büyük çoğunluğu
tüm mutluluklarını bir başka
insanın eline bilerek koymaya
çalışır. Bu tür mutluluk arayışı,
insanın olgun olmadığını
gösterir. Olgun insan,
mutluluğun temelini kendi
içinde olduğunu bilir.
Quentin Crisp

Kafanda kurduğun düşünceye
benziyorsun.
Faust